І чужому научайтесь,
і свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 238. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 22-го ГРУДНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, DECEMBER 22, 1964 Ч. 238. VOL. LXXI.

ЗДА ПЛЯНУЮТЬ НОВИЙ КАНАЛ МІЖ АТЛАНТИКОМ І ПАЦИФІКОМ

Вашингтон. З урядових кол повідомляють, що переговори в справі каналу між урядом ЗДА та представниками панамського уряду почнуться вже в перших днях 1965-го року. Президент Джансон 18-го грудня виявив, що ЗДА плянують збудувати ще один канал в Середущій Америці, який об'єднував би Атлантик із Пацифіком. В дійсності, то переговори в цій справі почалися ще 2-го грудня, коли зустрілися дві делеґації та обговорили вступні проблеми. Справа в тому, що ЗДА плянують викопати новий канал через панамську територію, який був би без шлюз та гребель, бо поверхня його води була б на рівні океанів. Новий канал може бути викопаний в Панамі, в Колюмбії або вздовж кордонів Коста Ріка і Нікараґва. Президент Джансон повідомив також про те, що ЗДА хочуть вести переговори про правне становище теперішнього Панамського каналу, який керується статутом із 1903-го року, проти чого часто вибухають невдоволення в Панамській Республіці, бо частина населення не є вдоволена з того, що ЗДА мають в своєму заряді Зону Панамського Каналу і самий канал. Вже в січні американська делеґація, очолювана колишнім секретарем скарбу в уряді Айзенгавера Робертом Б. Андерсоном запропонує панамській делеґації новий текст договору про теперішній Панамський Канал та нову пропозицію побудувати новий канал через панамську територію. В американських колах сподіваються, що переговори можна буде закінчити до половини цього року, коли Конґрес схвалить $17 000 000 на початкові витрати у зв'язку з новим каналом. Президент Джансон хоче, щоб наперед був заключений договір із тією державою, де має бути новий канал. Теперішній Панамський канал є довгий на 50 миль, новий канал на схід від теперішнього мав би довготу 60 миль. В Колюмбії довгота каналу мусіла б сягати аж 100 миль а в Коста Ріка і Нікараґві — коло 140 миль. З цього виходить, що найкращі умови є в Панамі, уряд якої з радістю прийняв вістку про те, що ЗДА хочуть змінити 60-річний договір в справі каналу та плянують викопати новий канал, можливо також в Панамі. Очевидно, що новий канал не буде зараз збудований, бо вступні праці над дослідом терену та всі інші проблеми вимагатимуть коло 4-ох років, і аж тоді уряд зможе рішитися, в якому місці копати новий канал. Також треба буде вирішити, чи копати за додомогою атомової енерґії, чи давнішими звичайними засобами. І в цій ділянці треба перевести досліди, хоч вже тепер твердять фахівці, що копання за допомогою атомових експльозій було б куди швидше. Але згідно з теперішньою умовою не можна переводити атомових експльозій на землі. СССР готов не погодитися на те, щоб атомовою енерґією копати канал. Комуністична Куба вже тепер кричить, що це „американський імперіялізм" хоче нового каналу між Атлантиком і Пацифіком. В Панамі заява Президента була великою несподіванкою і урядові чинники стараються розплутати цю справу, щоб правильно поставитися до американських плянів. Початкова радість із американського проєкту, яку видно було в суботу, тепер зменшилася, бо преса і радіо бачать, що здійснення пляну ЗДА в справі нового каналу відбере Панамі той атут, що вона сама є партнером при вирішуванні долі каналу, і тому панамський уряд не зможе наскати на Вашингтон, як це бувало досі.

НА МНОГІЇ ЛІТА, ВЛАДИКО!

Митрополит-Ісповідник Йосиф Сліпий

Сьогодні, 22-го грудня, сповняється 25 років з того дня, як тодішній ректор Богословської Академії у Львові, о. мітрат д-р Йосиф Сліпий був висвячений Митрополитом Андреєм Шептицьким та двома іншими Владиками на Архиєпископа із правом наслідства на галицькому митрополичому престолі, який він обняв п'ять років пізніше, 1-го листопада 1944-го року, після смерти Великого Митрополита Андрея Шептицького. Протягом найбільш бурхливого та найтрагічнішого в історії Українського народу й Української Католицької Церкви чвертьсторіччя стоїть Митрополит Йосиф Сліпий у проводі своєї Церкви. Ані воєнна завірюха, ані навала безбожницького большевизму, ані 18 років найбільш жорстокого переслідування у совєтських в'язницях і концентраційних таборах не подолали і не захитали Митрополита - Ісповідника, який для Української Католицької Церкви став наче уосібненням слів Христа-Спасителя, звернених до свого першого ученика св. Петра: „Ти єси скала, і на тобі збудую храм, якого не подоліють врата адові". Сьогодні, у 25-ліття архиєрейських свячень Митрополита - Ісповідника Йосифа Сліпого, українці скеровують свої думки та свої найкращі почування до світлої постаті первоієрарха Української Католицької Церкви з найсердечнішим побажанням: на многії літа, Владико!

(Див. статтю проф. д-ра Василя Ленцика: „Ювілей Доброго Пастиря й Ісповідника" на 2-ій сторінці в цьому числі).

Раск і Ґромико знову перевели таємну нараду

Об'єднані Нації. — Державний секретар Дін Раск і совєтський міністер закордонних справ Андрей Ґромико перевели знову в минулу суботу 19 грудня ц. р. довгу нараду в помешканні Раска у готелі Валдорф Асторії. З американського боку у тій нараді взяли участь амбасадор ЗДА в ОН Адлі Стівенсон і кол. амбасадор в Москві, тепер асистент державного секретаря Лювеллин Томпсон, а з совєтського боку, крім Ґромика, його заступник Владімір Семьонов і амбасадор Анатоль Добринін. За газетними твердженнями, у тій нараді не була заторкувана справа совєтських довгів до каси Об'єднаних Націй (52,600.000 дол.), яка спричинила поважну кризу в ОН, бо ЗДА домагаються або заплати Совєтами бодай частини тієї довжної суми, щоб борг СССР зменшився нижче дворічних членських внесків до ОН, або позбавлення Совєтів права голосу в ОН.

Сотні тисяч західніх берлінців відвідують своїх кревних в Східньому Берліні

Берлін. — Від суботи 19 грудня до 3 січня 1965 відкрито знову в чотирьох місцях переходи в Берлінському мурі задля відвідин західніх берлінців у підсовєтському Східньому Берліні. Перепустки дістають всі, що мають по другому боці комуністичного муру своїх батьків або дідів, чоловіків або жінок, дітей, внуків, братаничів, братаниці, сестрінків і сестріниці та кузенів. Вранці в минулу суботу о 7 годину ранку, коли відкрили ті переступні пункти, чекали біля них вже 7.000 осіб. Але впродовж дня це число зросло до 60.000. Сподіваються, що впродовж цих двох тижнів кругло один мільйон західніх берлінців відвідають своїх членів родини по комуністичному боці. Всі відвідувачі одягнені по святочному і обвантажені дарунками для своїх кревних. Східньо - німецькі комуністи водночас роблять добрий „бизнес" на тих відвідувачах, бо кожний з західніх берлінців, за винятком дітей і старців, мусить при в'їзді до Східнього Берліну виміняти 3 західні марки на 3 східні, коли тим часом східньо - німецька марка взагалі не нотована на міжнародних біржах і має в Німеччині вартість одної третини західньої марки.

ДЖАНСОН ВИГОТОВИВ НАПРЯМНІ ТАКТИКИ ЩОДО АЛЬЯНТІВ

Вашингтон. — Президент Джансон виготовив, на основі дотеперішніх дискусій на Крайовій Раді Безпеки і нарад з окремими американськими союзниками, меморіял - інструкцію, як поводитись у відношенні до альянтів у зв'язку з проблемами оборони Заходу. Цей меморіял Президент передав державному секретареві Дінові Раскові і секретареві оборони Робертові Мек-Намарі, щоб вони видали відповідні інструкції своїм підчиненим. Зокрема звертається увагу, щоб ніхто з дипломатичного ані старшинського корпусу не складав ніяких заяв ані не давав до преси ніяких інформацій, які суперечили б з напрямними того меморіялу. Його суть у тому, що Президент поручає якнайбільшу делікатність і тактовність у заходах щодо скріплення західнього політичного й оборонного фронту. Зокрема, Президент виступив проти того, щоб робити будь - який натиск на американських союзників, щоб вони підпорядкувались американській оборонній політиці. За пресовими твердженнями, Президент погодився в квітні цього року на принцип — будови морської атомової фльоти з різнонаціональною залогою. Пресові коментатори твердять, що в минулих літньо - осінніх місяцях, коли Президент був зайнятий передвиборчою акцією, роблено з американського боку натиск на Францію й деяких інших союзників, щоб вони прийняли той проєкт морської атомової фльоти, що внаслідку дало тільки ще більше напруження американсько - французьких відносин. Тому Президент вислав був до Парижу заступника державного секретаря Джорджа Болла, а після нього державного секретаря Діна Раска з дорученням запевнити французького президента де Ґолля, що проєкт тієї атомової морської фльоти не має на цілі ані ізолювати Францію, ані пошкодити її союзові з Німеччиною, ані шкодити заходам щодо політичної єдности Західньої Европи. Президент далі стоїть на становищі, що оборона цілого Заходу є неподільна, але він не хоче накидати союзникам Америки своїх плянів. Зокрема Президент підкреслює, що він не прийме ніякого пляну ані проєкту, щодо якого не буде згоди від Британії і від Західньої Німеччини, ані теж ніякого такого проєкту, який виключав би інших союзників, в першу чергу Франції. Британського прем'єра Гарольда Вільсона Президент запевнив, що він признає існування специфічних політичних і господарських труднощів в Британії і що тому він не ставить ніяких ультимативних термінів ані ультимативного тексту договору про нуклеарне озброєння Заходу. Повідомляючи про це, американські газети підкреслюють, що цей останній елярборат Президента не означає ніякої зміни політики, — навпаки — виключає заключування таких двосторонніх окремих договорів Америки з деякими її західніми союзниками, які робили б враження, що вони звернені проти інших союзників. Президент переконаний, що такою тактикою можна найдоцільніще зліквідувати, чи бодай значно злагідити теперішні розбіжності між Америкою і Францією та водночас осягнути згоду між ЗДА, Британією і Західньою Німеччиною щодо нуклеарного озброєння НАТО, без нараження такою згодою на розбиття французько - німецького союзу.

„Думка" відзначила 15-річчя пресовою конференцією і бенкетом

Ню Йорк. — Відоме нюйоркське хорове Товариство „Думка" відзначило 15 років свого існування пресовою конференцією та бенкетом в місцевому Українському Народному Домі в суботу, 19-го грудня ц. р. пополудні. Пресову конференцію, в якій взяли участь 13 представників різних українських газет і журналів, відкрив голова „Думки" інж. І. Жуковський, який пояснив, що „Думка" прагне моральної підтримки збоку преси та порад і співпраці. Про діяльність „Думки" за минулих 15 років звітували заст. голови Б. Бідяк, який головував на конференції, та секретар А. Валько. Про використаний вже хоровий репертуар звітував мистецький керівник хору І. Задорожний, який м. і. заповів, що внедовзі хор „Думка" виведе вперше поза Україною в цілості „Кавказ" С. Людкевича. Мгр Л. Крушельницький інформував про „Молоду Думку" і працю Союзу Хорів. Інж. А. Пашківський дав огляд найбільших труднощів, з якими приходиться працювати „Думці", при чому нарікав на розбиття в громадсько - політичному житті, внаслідку чого уладжується з приводу тієї самої історичної події подвійні концерти - академії, — на хаос в музичних імпрезах, на брак такої фінансової підтримки, якою, наприклад, користується український спорт і т. п. Приявні представники преси ставили запити і давали деякі практичні поради, наприклад, у справах Співаника, пресових рецензій і т. д. Після тієї полудневої пресової конференції у домівці „Думки", на великій залі Українського Народного Дому відбувся бенкет з участю кругло 400 гостей з усіх кіл американсько - українського громадянства. Під час прийняття відбувалась багата мистецька програма, якою проводив п. Б. Бідяк. Виступали виключно члени хору „Думка", здебільша молоді талановиті співаки, співачки й музики, із сольоспівами, дуетами й квартетами та скрипковими й фортепіяновими сольо. Загалом було 26 виконавців. Програму започаткувало поетичне слово редактора Я. Заремби „Про пісню", а до офіційної частини належала теж роздача відзнак новим членам хору. Особливо вшановано двох письменників, учасників програми, Івана Керницького з його 30-літнім письменницьким ювілеєм, і Миколу Понеділка, що виступав іменем „всіх Микол" у той день св. Миколая. Мішаний хор „Думка" нараховує тепер 130 осіб, а „Молода Думка" 80 хлопців і дівчаток, але зареєстрованих членів хору є кругло 300 осіб, що — разом з їхніми родинами — становить вже поважний громадський гурт. — Між приявними були також головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір з дружиною Марією, президент Наукових Т-в ім. Шевченка проф. Р. Смаль-Стоцький, голова К-ту Об'єднаних організацій м. Ню Йорку мгр І. Базарко, композитори В. Грудин і І. Недільський та багато інших видатних громадян.

Конґресова комісія стверджує, що коледжі потребують федеральної допомоги

Вашингтон. — Палатна Комісія в справах наукових дослідів опублікувала свій звіт про те, що коледжі мусять мати більшу федеральну допомогу, якщо вони мають здійснювати з успіхом своє завдання в ділянці освіти. Крайове Виховно Освітнє Товариство пропонує, щоб уряд збільшив свою допомогу школам на $1,500,000,000 річно. Палатна Комісія перестудіювала звіти 802-ох коледжів, в яких навчаються 232,288 студентів, прийшла до висновку, що конечна є федеральна допомога шкільництву в такій формі, щоб не заторкувати релігії, і щоб федеральний уряд не вмішувався до справ навчання. В 1963-му році студенти згаданих коледжів дістали були федеральног допомоги на суму $224,794,028. Ці гроші йшли на стипендії, дослідний науковий вишкіл і на студійні позики. Палатна Комісія рекомендує збільшити допомогу студентам.

Українські громади відзначили традиційне свято св. о. Миколая

Упродовж минулої суботи й неділі, 19 і 20-го грудня, в багатьох українських громадах відбулися т р а д и ц і й н і святкування свята о. Миколая із виставками та роздачю подарунків для дітвори. Таке традиційне свято св. о. Миколая відбулося і в Джерзі Ситі, влаштоване спільно місцевим Т-вом „Рідна Школа" та Управою Українського Народного Дому. Свято відбулося в неділю, 20-го грудня пополудні у заповненій дітворою та її батьками і громадянами великій залі Народного Дому. Свято, в якому в різних ролях виступало два десятки дітвори, приготовила вкладом великого труду і зусиль учителька „Рідної Школи" пані Благітка. Започаткував свято коротким привітальним словом голова „Рідної Школи" п. Вох, слово про „Рідну Школу" тна її цілі і завдання виголосив директор школи проф. Мухин, а святочні і новорічні побажання склав дітворі й громаді голова Народного Дому п. Бервецький, який опісля передав від Народного Дому для „Рідної Школи" миколаївський подарунок — чек на $ 200.00. Народний Дім додатково подбав і проподарунки для всіх дітей та влаштував для них забаву. Діти під проводом пані Благітки відіграли сценку Іванни Савицької „Гість з неба", в якій ролю св. Миколая виконував п. Цьолко. Багато подарунків роздав св. Миколай для дітвори, справляючи дітям і їх батькам багато радости.

У Південному В'єтнамі відбулась нова спроба державного перевороту

Сайґон. — Вніч з минулої п'ятниці 18 на суботу 19 грудня група південно-в'єтнамських військовиків арештувала який десяток опозиційних цивільних політиків та проголосила через радіо повідомлення, що вона розв'язала так звану Високу Крайову Раду, яка була суроґатом парляменту. Хоча та група військовиків проголосила водночас підтримку для прем'єра цивільного уряду Тран Ван Гуонґа, проте цей новий замах військовиків вважається новим політичним заколотом, який шкодить стабілізації відносин в тій країні та успішній війні проти комуністичних партизанів. Чотири високі військовики, лідери тієї спроби перевороту, між ними три генерали, відвідали американського амбасадора генерала Максвелла Тейлора і перевели з ним довшу нараду. Амбасадор Тейлор буцім то заявив, що коли військо не припинить свого втручання в справи правління країною, то Америка буде примушена перевірити ввесь свій підхід до Південного В'єтнаму. Ту спробу перевороту перевороту підтримують командантu південно - в'єтнамського летунства і морської фльоти, як теж каманданти кількох корпусів. Головний командант південно - в'єтнамських збройних сил, ген. Нґуєн Хан знаходився в той час далеко на фронті. Учасники того перевороту твердять, що Висока Крайова Рада втручалась у справи ведення війни проти комуністичних партизанів згідно з політичними цілями та особистими амбіціями окремих її членів. Переворот відбувся безкровно і в місті панує спокій.

Совєтський шпигун Бутенко покараний 30-річною тюрмою

Нюарк, Н. Дж. — Жюрі при федеральному окружному суді 2-го грудня визнало винним в шпигунстві в користь СССР 39-річного американського громадянина російського походження Джана В. Бутенка, і федеральний суддя Антоні Анджеллі 18-го грудня визначив оскарженому кару 30 років ув'язнення. Разом із ним визнано винним у шпигустві шофера совєтської торговельної аґенції „Арморг" 30-річного Ігоря А. Іванова, і суддя визначив йому кару 20 років ув'язнення. В цю шпигунську аферу замішані були ще й три совєтські дипломати Глєб А. Павлов, Владімір І. Олєнєт і Юрій А. Ромашін, і їх до 48 годин викинули були із ЗДА зараз після того, як 29-го жовтня 1963-го р. Бутенко передав секретні документи І в а н о в у. Засуджені прийняли холодно засуд і не були зворушені, коли їх судові урядовці вели скованих до тюрми. Іванов був на волі за кавцією $ 100,000, а Бутенко сидів у в'язниці.

Бизнесмени з довір'ям ставляться до економічної політики уряду

Вашингтон. — 14 визначних бизнесменів 18-го грудня понад 3 години конферували в Білому Домі з президентом Джансоном і після конференції заявили, що „в Президенті вони мають мудрого приятеля" та висловили довір'я до економічного клімату уряду, яке то довір'я ще збільшиться, якщо Президент зможе втримати федеральний бюджет нижче рівня $ 100 більйонів. Преса підкреслює, що оця візита провідних бизнесменів в Президента свідчить про те, що Джансон старається здобути п о л і т и ч н у підтримку представників економічного світу, і що це йому вповні вдалося. Представник бизнесменів, голова Американської Телефонічної і Телеграфічної Компанії Фредерік Каппел заявив, що „Президент виявив надзвичайну мудрість в бистрій оцінці бизнесових і економічних проблем". Треба пригадати, що представники Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Орґанізацій в дні 17-го грудня конферували з Президентом і також були вдоволені з тієї конференції. Джансон, твердить преса, є на середині шляху, як це він часто заявляє, що хотів би бути приятелем світу праці і світу бизнесу.

Київська „Радянська Культура" промовчує зустріч групи Колосової з українськими емігрантами в Ню Йорку

Київ. — У органі Міністерства культури УССР „Радянська Культура", в числі з 10 грудня, опубліковано вістку про відвідини делеґації з УССР Ню Йорку — без згадки про „круглостільну зустріч". Названо ту вістку „По містах ЗДА", в оригіналі „По містах США". Вона розпочинається повідомленням, що у ЗДА перебуває „делеґація наукових, культурних і громадс ь к и х діячів Української ССР", на чолі з головою правління Українського товариства дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами, депутатом Верховного Совєта УССР К. А. Колосовою. Далі сказано, що „знайомство" із ЗДА посланці совєтської України почали в Ню Йорку: „Вони оглянули місто, зустрілися з членами Національної ради американсько-совєтської дружби, розмовляли з визначними громадськими і культурними діячами ЗДА". „Три дні члени делеґації провели у Вашинґтоні. Вони побували у Білому домі, в Конґресі, в музеях і картинних ґалеріях". Далі „Радянська Культура" повідомляє: „Українська делеґація поклала квіти до пам'ятника великому українському поетові-революціонерові Тарасові Григоровичу Шевченку, спорудженого в столиці ЗДА у цьому році з нагоди 150-річчя з дня народження великого Кобзаря". Повідомле н н я закінчується такими словами: „Українська делеґація побуває також у Шикаґо, а потім вилетить у Канаду".

В АМЕРИЦІ

● **В Білому Домі** Президент із своєю родиною при кінці минулого тижня влаштовував прийняття для всіх тих, що працюють в Білому Домі. В четвер гостив Президент 1,500 осіб — своїх співробітників. Грала оркестра морської піхоти, і кождий гість дістав дарунок — образ Білого Дому, фотографований з південної частини. В п'ятницю були гістьми в Білому жінки і діти працівників Білого Дому — коло 1000, а в неділю було найбільше гостей — всі журналісти, акредитовані в Білому Домі з дітьми і жінками. В неділю 20-г грудня родина Президента виїхала на фарму в Тексасі, де буде відзначати Різдвяні Свята.

● **Президент Джансон** вислав 1,360 карток із побажаннями з приводу Різдвяних Свят та Нового Року. На картках є полудневий фронт Білого Дому разом із трьома дубами, що їх Президент посадив цього літа. Картки вислано з Білого Дому до всіх голов держав, амбасадорів у Вашингтоні, всіх американських амбасадорів в чужих державах, членів Конґресу, губернаторів, суддів Найвищого Суду ЗДА, членів кабінету та інших вищих урядовців.

У СВІТІ

● **З Парижу** відіхала до Західньої Німеччини німецька фільмова зірка Ромі Шнайдер, після того, як під час накручування фільму в одній студії — впала їй на голову звисна лямпа. Її партнер, англійський актор Пітер О'Тул, який вславився титуловою ролею у фільмі „Лоренс з Арабії", підхопив артистку, як вона, зімліла, впала з пораненою головою.

● **У Вінчестері в Англії** відбулася одна з найкоротших судових розправ за вбивство в історії судівництва. Обвинуваченого 33-літнього Рамзі Шаннона суддя запитав, чи він признається до вини, що проколов ножем свою 29-річну наречену. Підсудний відповів „так". А чи хоче сказати щось у своїй обороні? „Ні". Після того проголошено засуд на досмертну в'язницю, що його підсудний прийняв.

● **У місті Волвергемптон в Британії** кольорові емігранти з Західньої Індії заснували Клюб з точкою статуту, за якою членами Клюбу можуть ставати тільки расові побратими, ото ж виключаючи від членства білих, що їх можна тільки запрошувати, як гостей. Запрошений, як гість, на відкриття того клюбу місцевий посадник — демонстраційно відмовився прийти туди.

● **У Люцерні в Женеві**, в тамошній клініці, помер на 58 році американський мільйонер Р. Дж. Рейнолдс, один із потентатів американського тютюневого промислу. Замолоду він працював у фабриці тютюну по 70 центів за день, але більшість свого маєтку одідичив. Був чотирикратно жонатий, четверта з черги дружина була при його смерті. Від 5-ох років хворів на роздуття легенів. Його остання дружина в два дні після його смерти в цьому самому шпиталі породила сина.

● **Закордонні міністри Італії і Австрії** перевели в Парижі нараду в справі Південного Тиролю, де поважну частину населення становлять австрійські німці. Південний Тироль прилучено після розпаду Австро-Угорщини до Італії, але тамошні німці повели саботажну акцію в боротьбі за широку автономію. Італійський м і н і с т е р Джузеппе Сараґат був в Парижі на з'їзді міністрів Атлантійського Союзу (НАТО).

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Наступ проти ЗДА

Відомо, що в добі співіснування політична ініціятива перебуває в руках Москви, а американська закордонна політика тільки достосовується до створюваних Москвою та слухняними їй деякими „невтральними" країнами фактів і реагує на них — делікатно, щоб не зіпсувати співіснування. В останніх тижнях цей невеселий образ набув ще яскравіших зарисів. Причепившись до американсько - бельгійської парашутної акції проти лівих повстанців у східній частині Конґа, в одному антиамериканському фронті опинилися Совєтський Союз, комуністичний Китай, „невтральні" Індонезія, Камбоджа, Об'єднана Арабська Республіка, Альжир і більшість чорних країн Африки з Ганою, Ґвінеєю і Малі у проводі. Організовані поліцією демонстрації проти американської амбасади і палення книжок в публічних американських бібліотеках — стало звичайним явищем.

Поважніший характер має цей антиамериканський наступ на двох відтинках: мобілізації активної допомоги зброєю, вирядом і грішми для конґолійських повстанців, щоб скинути прозахідній режим у Конґо й включити ту країну в сферу совєтських та комунокитайських впливів, і використовування терену Об'єднаних Націй для протиамериканської дипломатичної та пропаґандивної кампанії. На американській політиці мститься тепер її засаднича помилка, що вона, виступаючи проти колоніялізму — ніколи не заторкувала колоніялізму совєтського. Такою своєю русофільською і співіснувальною політикою сама Америка сприяла Совєтському Союзові, як нібй леґітимному лідерові антиколоніяльного руху. Дійшло до такого дизогляду, що впродовж минулого тижня на Раді Безпеки Об'єднаних Націй кільканадцять чорних промовців, очолюваних совєтським амбасадором Миколою Федоренком, атакували й таврували З'єднані Держави. Коли один міністер закордонних справ Ніґерії зважився був боронити суверенність прозахідного конґолійського уряду і виправдувати згадану парашутну акцію Америки й Бельгії, то він став предметом демагогічних атак, як „зрадник" чорної раси і африканського континенту. Американцям і західнім европейцям закидається „расизм", але расизмом не є ширення ненависти до білих, тортурування і вбивання білих місіонарів.

Теперішня сесія Генеральної Асамблеї ОН розпочалася під знаком отієї комуністичної та азійсько - африканської кампанії проти З'єднаних Держав. В Об'єднаних Націях є 115 членів, з того кольорові мають більшість, а між кольоровими вже переважають „ліві". Практично виглядає це, наприклад, так, що Спеціяльна Комісія ОН у справах колоніялізму, яка складається з 24 членів, має 12 азійсько - африканських членів і 4 комуністичних, а тільки 8 західніх. Совєти, використовуючи той склад, на який погодились були й ЗДА, атакують там ЗДА у зв'язку із справою Порто - Ріко і тихоокеанських островів, за їх політику в Азії і Африці.

Кінець цій трагікомедії можна зробити, гостро поставивши справу російського імперіялізму й совєтського колоніялізму. І то не задля одноразової демонстрації, а як одне з головних завдань ЗДА і всього Заходу на терені Об'єднаних Націй. В противному разі Об'єднані Нації, утримувані здебільша американськими грішми, стануть базою для протиамериканської акції.

Український фронт

Україна занадто велика і потенційно занадто багата, ще й розташована на такій географічній широті, що не можна її промовчати чи оминути. У світовій пресі сливе щоденно зустрічаємо згадки про Україну, про Київ, навіть про Л. Брежнєва, як про українця... Та одночасно зустрічаємо й дивогляди типу: „Одеса — це російський порт". У часописі „Мюнхенер Меркур" з 16-го вересня цього року, в статті про Т. Шевченка, написаній у позитивному дусі, автор все таки додає, через іґнорацію: „Тепер у Росії надруковано твори Тараса Шевченка на 39 мовах". Скоро після відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні, 27-го червня, найголовніші арґентинські щоденники „Ля Пренса" і „Ля Насіон" вмістили інформацію, що у Вашинґтоні відслонено пам'ятник „Арасові Шевченкові — совєтському поетові", додаючи, що той пам'ятник відслонив ген. Д. Д. Айзенгавер. Перекрученням правди про Україну був виступ лектора Манітобського університету в Канаді, Лена Андерсона, на телевізійній програмі СВС 23-го серпня цього року. Той лектор заявив канадійським телеглядачам, зокрема у Вінніпеґу, що, мовляв, на Заході вчені „відмовляються прийняти погляд, що Україна є окремішною від Росії одиницею". Він сказав, що „Україна — це неозначена географічна територія, населення якої говорить маловідомим російським діялектом", і що „українці були відомі як малороси і під такою назвою треба їх шукати в „Енциклопедії Британіка" тринадцятого видання, себто з першої половини 1920-их років.

Так твердив Л. Андерсон, який живе не в джунґлях і займається не зриванням бананів, а викладами в Манітобському університеті, де щодня має нагоду зустрічатися з українцями - студентами... Донині ми ще ні разу не чули про будь-яку заяву так зв. „уряду" Української ССР, Академії Наук чи іншої установи в поневоленій Україні, у якій би спростовувалось перекручення, що трапляються в закордонній пресі, радіо, телевізії і навіть „наукових" виданнях. Москва наклала печать мовчанки на уста України. Вона лише випускає ансамблі танцюристів, щоб показати за кордоном, яка, мовляв, Україна „щаслива".

З цього випливає наш дуже важливий, почесний, патріотичний обов'язок. Він стосується кожного. Хто сам не вміє спростувати поміченого перекручення правди, той повинен занотувати факт і передати його тим, що зможуть відповідно і негайно зареаґувати. Ми сподіваємося, що Українська Вільна Академія Наук і Наукове Т-во ім. Шевченка у ЗДА, як і відповідні громадсько - політичні установи, таки звернуть на боротьбу проти дезінформації американців більше уваги, ніж дотепер. Вважаємо, що вже настала крайня пора звернути увагу на цю проблему нашим студентським організаціям, і не тільки в ЗДА, бож хто краще як не високоосвічена молода людина, володіючи досконало другою мовою, може спростувати хибні чи злонамірені твердження про великий український народ? При молодечих організаціях — Пласт, СУМ, ОДУМ і товариствах релігійного характеру, — мали б постати „Молодечі контрольні пункти" із завданням слідкувати за іншомовною пресою і при потребі відповідно реаґувати речевими доказами - фактами. Український фронт проходить тепер у кожній країні.

Василь Лепцик

ЮВІЛЕЙ ДОБРОГО ПАСТИРЯ Й ІСПОВІДНИКА

(У 25-ту річницю хіротонії Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви Кир Йосифа Сліпого)

Перед 25-ма роками, 22-го грудня 1939-го року в княжому городі Львові в каплиці Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, прийняв повноту священства з рук саме Божого Слуги Митрополита Кир Андрея та двох других архиєреїв, мученика за св. віру Кир Никити Будки та ісповідника за св. віру Кир Николая Чарнецького, ЧНІ, наш Найдостойніший Ювілят, Верховний Архиєпископ Кир Йосиф Сліпий. Як мало коли в історії, тодішній ректор Богословської Академії, мітрат і архидиякон Львівської Капітули, одержав відразу гідність Архиєпископа з правом наслідства, на случай смерти Митрополита Кир Андрея. Така була воля Великого Митрополита Кир Андрея Шептицького, що, знаючи з довгого досвіду й обсервації свойого учениқа, уважав його за найдостойнішого і найвідповіднішого кандидата на свого наслідника. Великий Митрополит Андрей, що не одну подію передбачував великим духом і немов пророчим видінням знав, що часи такі складні і так важні в історії нашої Церкви і Народу, що обов'язок Князя Церкви може перейняти лише така духова потуга, що зуміла б вив'язатися на пості голови Церкви в тих прямо апокаліптичних часах. І Божий Угодник, Митрополит Андрей, не помилився. Умираючи 1-го листопада 1944 року, він міг спокійно закрити свої очі, бо знав, що керму Церкви передав в руки Доброго Пастиря.

Вступаючи на митрополичий престол, Владика Кир Йосиф мав за собою великий досвід як адміністратор, беручи участь у всіх справах Архиєпархії, і також як ректор Богословської Академії та видавець від 1923-го року „Богословії", наукового теологічного квартальника та цілої серії видань Аскетичної Бібліотеки, Праць Богословської Академії та Праць Богословського Наукового Товариства.

Митрополит Йосиф своїми глибокими студіями тонких теологічних проблем став чи не одиноким українським вченим теологом, що знайшов високу оцінку серед чужинецького наукового світу. Ні один поважний підручник богословський у таких складних справах як Пресвята Трійця, Походження Святого Духа, Святої Тайни, не може поминути цінних творів Митрополита Кир Йосифа. Можна сміло сказати, що якщо нині є українське богословське ім'я у світовій літературі, то воно є завдяки Митрополитові Кир Йосифові. Такі славні автори, як Жіжі, Ґорділльо, чи візантиніст Бек, цитують праці нашого Митрополита-Ісповідника.

Та нинішній наш Ювілят не тільки глибокими спекулятивними студіями богословських проблем був підготовлений до становища єрарха великого формату і завдань. Може ще важніше було у нього його повне духа молитви й аскетичне життя. Праця і молитва — оце ті шляхетні прикмети нашого Владики-Ювілята, що попри природні, дані йому Всемогучим Творцем таланти, стали його духовою силою в час 25-літнього страдницького архиєрейства.

Обставини, в яких прийняв сан Архиєрейства чи відтак перебрав митрополичий престіл не віщували нічого доброго. Події жорстокого нищення нашої Церкви всім добре знані. Свідомий своєї відповідальности перед Богом, Церквою і Народом, Митрополит Кир Йосиф остався вірним Христові, перейшовши найтяжчі проби, які тільки рафінована безбожна влада могла застосувати.

Ніщо на світі не діється без Божої волі. І радісний поворот Митрополита на волю, щоб могти взяти участь у Другому Ватиканському Вселенському Соборі, це для нас ласка Божа, хоча ми може не вповні свідомі того і ледве чи всі здають собі справу з того, якого епохального значення є ця подія для нас. Ласкою Божою є передусім те, що Митрополит-Ісповідник Кир Йосиф, після майже 18-літньої каторги, з такими самими духовими вальорами, як колись, зумів зразу включитись у праці Вселенського Собору. І та праця на Вселенському Соборі, в часі якої Митрополит-Ісповідник забирав авторитетне слово у кожній майже складній справі, і його глибока богословська думка, висказана в дусі добра Церкви і примінена до практичного пристосовання в Церкві, все знаходили признання серед Отців Собору. За це нагороджували Отці Собору нашого Владику-Ісповідника глибокою пошаною і респектом. По лінії думок і завваг Верховного Архиєпископа Кир Йосифа, Собор вирішив справу колеґіяльности, справу дияконату. В одному із останніх виступів нашого Владики-Ісповідника була порушена справа збереження Східніх Церков від латинізації.

Для нас, українців, найважнішою справою, яку порушив Владика - Ісповідник — це справа створення Київсько-Галицького Патріярхату. Хоча ця преважна для нашої Церкви і нашого народу справа була вже нераз в історії предметом старань, журби великих умів, то все історичні обставини були того роду, що через опозицію наших ворогів вона не могла бути успішно завершена. Завдяки великому моральному авторитетові, що ним тішиться наш Верховний Архиєпископ, і здобутій ним прихильності до нашої Церкви серед Отців Собору, остання Сесія Собору в Декретах про Східні Церкви прийняла юридичну основу для одобрення пропозиції Первоієрарха України відносно створення Київсько-Галицького Патріярхату. В Декреті „Про Східні Католицькі Церкви", що їх Собор прийняв 2 110 голосами проти 39, а Святіший Отець Павло VI проголосив його, як обов'язуючий, прийнято формулу, що патріярхат можна створити, „де заходить потреба", підкреслюючи точніше конечність патріярхального устрою для Східніх Церков.

Тепер справа створення Патріярхату в руках Святішого Отця. З нашої сторони можемо повторити думку, яку ми висказали перед роком („Свобода" ч. 200 з 19-го жовтня 1963 року): Для нас, українців, це справа, на здійснення якої чекав сотки літ наш нарід. Ми віримо, що Вселенська Церква і її голова Папа Павло VI оцінять ту вірність Христові, що її наша Церква мучеництвом своїх владик, священства та вірних засвідчила і засвідчує в обличчі жорстокого переслідування... І ми не сумніваємося, що це наше прохання буде вирішене в дусі справедливости і любови до того народу і його Церкви, що незмірними терпіннями і великим духовим подвигом підтвердила свою вірність Апостольській Столиці і вічній Божій Правді".

Найновіші вістки із самої таки совєтської преси підтверджують тільки наші слова, що наш нарід вірний Христовій Правді і за неї дальше готов іти на заслання та в тюрму, і не відрікатися Христа. Піднесення нашої Церкви до гідности Патріярхату скріпить у них віру, і нас повинно об'єднати одним християнським духом братньої любови. Створення Патріярхату нашої Церкви об'єднає нас усіх українців в Україні і поза Україною сущих, в один духовний моноліт — а цього нам так дуже потрібно.

Відзначаючи 25-ліття страдницького архиєрейства нашого Архипастиря, ми повинні найперше зложити Господеві нашу подяку за ту ласку, що можемо йому ті наші побажання скласти, а самому найдостойнішому Ювілятові подякувати за його світлий провід нашої Церкви у найтяжчих часах нашої історії.

Добро нас всіх, нашої Церкви, ставить перед нами як вимогу трагічної, але не безнадійної доби: об'єднатись довкола нашого найвищого авторитету, яким є нині для нас Достойний Ювілят, Верховний Архиєпископ - Ісповідник Кир Йосиф. У 25-ліття Його архиєрейства принесім йому наші молитви, нашу християнську щиру любов та просім Господа, щоб зберіг нам його для добра нашої Церкви та для добра нашого народу. Дай Боже, щоб як із Вселенським Собором починається нова доба в Христовій Церкві, так щоб під проводом Доброго Пастиря, Владики - Ісповідника, почалась нова доба в Христовій Церкві, піднесеної до Патріярхії з його достойною особою як першим патріярхом.

Юрій Таркович

РОЗМОВА ІЗ ЛЕНІНҐРАДЦЯМИ

Ленінґрадський балет імени Кірова роз'їжджає по ЗДА, і минулого тижня відвідав півмільйонове місто Рочестер, в стейті Ню Йорк. Квитки на два виступи в цьому місті випродано за тиждень наперед, хоч ціни були відносно високі. Рочестер — місто відоме своїм зацікавленням культурою. Тут, для прикладу, одна із найкращих, якщо не найкраща в Америці музична школа. Крім того це місто багате, заробітки тут високі, і люди мають гроші. Та може найважливішою причиною такого попиту на квитки була зацікавленість чужинцями, зокрема ленінґрадцями, бо це для пересічного американця щось дуже далеке, незрозуміле і до певної міри таємниче.

Треба сказати, що обидва виступи ленінґрадського балету мали великий успіх, особливо останній — „Лебедеве Озеро", музика Чайковського. Цього треба було сподіватися, бо ще в старій, дореволюційній Росії хореографічне мистецтво стояло на високому рівні. До того ж ленінґрадський балет уважається чи не найкращим в СССР, нарівні з відомим московським балетом. Тож публіка не щадила бурхливих оплесків, хоч треба відмітити, що дехто плескав із ввічливости.

Нас, очевидно, найбільше цікавили люди, оті ленінґрадці. Чимало років минуло з того часу, як ми мали нагоду говорити із совєтськими відвідувачами. Очевидно, ми мали на увазі той факт, що артисти в СССР, передусім артисти таких театрів як ленінґрадський чи московський, належать до совєтської еліти. Але все ж, думали, може скажуть вони щось нове, цікаве.

Нагода для зустрічі трапилася після виступу. Як для всіх чужинецьких артистів, що виступають у цьому місті, так і для совєтських влаштовано пишне прийняття в домі Істмана, людини, яка заснувала відому фірму „Кодак" і пожертвувала десятки мільйонів долярів на розвиток високого шкільництва, театру і фільгармонії. З кожного великого підприємства, організації, університету і т. п. запрошено по одному - двох представників. Мені випала доля репрезентувати Монро коледж, що є відділом Нюйоркського університету.

Що розказували і як поводилися ленінґрадці?

Передусім впадало в очі, що майже всі вони охоче розмовляли. Це — не абияка річ. Вони признавали, що населення ЗДА має високий матеріяльний рівень, вищий як в СССР. Признавали, що крамниці кращі і мають всього більше. Хвалили американців на всі лади, а особливо сподобалася їм американська театральна публіка, яка їх так щиро вітала. Заскочені були тим, що американці аж так цікавляться балетом. Правда, ніяк не хотіли вірити, що в Рочестері є шість університетів та інших високих шкіл і що п'ять із них — приватні. Звідки беруть гроші на навчання? — питали. Заробляють або допомагають їм батьки, багаті люди, організації, — пояснювали ми.

Усунення Хрущова і останні зміни в Москві — це була єдина тема, на яку ленінґрадці не хотіли говорити. Зате охочо відповідали на запити про Сталіна, його звірства, але відмовлялися говорити про вбивство Кірова, ім'я якого носить ленінґрадський балет. Казали тільки, що його вбив Ніколаєв у грудні 1934 року і що тепер досліджують деталі цієї справи.

Ніхто із ленінґрадців не говорив віч-на-віч із запрошеними гостями. Завжди виходило так, що говорили групами. Нас, „нових еміґрантів" питали про наше походження, про те, що робимо в ЗДА. Запрошували відвідати Ленінґрад. На нашу відповідь, що ми, мовляв, мали і маємо „поважні" непорозуміння із совєтським режимом, вирозуміло усміхалися і запевняли, що „тепер уже все змінилося". Були дуже здивовані, що так багато українців, далеко понад сотку, є професорами американських університетів і коледжів, а ще більше були здивовані, коли довідалися, що більшість українських професорів у ЗДА — це новоприбулі еміґранти.

Наскільки ми могли переконатися, ані одного українця - танцюриста не було в цій великій групі ленінґрадського балету. Декількох українців, що працюють в цьому театрі на технічних становищах, на офіційне прийняття, очевидно, не запрошено.

З літературних новинок

Цікавою літературною новинкою є повість „Ранок", що появилася на сторінках журналу „Сучасність" і окремим виданням у Бібліотеці „Сучасности" (1963 р.). Її автор — Олекса Ізарський.

Повість цікава втечею автора від сюжету, цікава оригінальними образами, стилем і мовою.

„Ранок" — це образ переживань малого хлопчини Віті від найраніщих його дитячих років у містечку Сонгороді на Полтавщині після революції та большевицьких несамовитих експериментів, про які автор ледве кількома словами принагідно натякає. Вся увага автора скупчується на дрібницях сірого буденного життя в домі здеклясованої родини Лисенків, на переживаннях, враженнях, думках і мріях хлопчини Віті та на мистецькому вислові.

Треба припускати, що в переживаннях малого Віті, в його враженнях, почуваннях, думках і його дитячих мріях відбилися подекуди переживання, думки та мрії самого автора в його ранній молодості, тим то й на повість „Ранок" можна дивитись як на твір до деякої міри автобіографічного характеру.

Автор належить до тих письменників, що в їхніх очах тільки тоді твір має літературну ціну, коли є новим словом, коли вносить у літературу нові стилістичні засоби, коли збагачує літературну мову новими словами.

З того погляду повість „Ранок" дає багато нового. Описи природи, довкілля, постатей у ній — нові, оригінальні, як от опис містечка:

„Коли Вітя нарешті повертався додому, радісно сіяв собор і хлюпалася в сонці будівля над площею. Містечко помолодніло і, наче у свято, присіло, як на призьбу, на бебні, вперлося спиною в небо й звісило ноги вдолину, до річки. Жмурило очі. Сміялося"...

Місцями образи й порівняння повні своєрідного чару, як, наприклад, порівняння хлоп'ячих мрій із золотими рибками, що то випливають наверх, то знову поринають у воду.

Можна не погоджуватися з автором, коли він нехтує сюжетом, можна мати застереження, коли вводить у літературне життя цілі фаланґи нових, досі невживаних слів, пильно ним вишуканих і визбираних, а навіть провінціялізмів, так що сама мова повісти може бути предметом окремого розгляду, але не можна відмовити йому письменницького хисту, справжнього літературного таланту.

Володимир Радзикевич

Любомир Савойка

ОУН І УПА В ПОЛЬСЬКІЙ КОМУНІСТИЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

(1)

У 1962 році „Видавніцтво літерацке" в Кракові видало книжку Єжи Ловелля під назвою „Дівчата плачуть надармо".

Це — збірка репортерських описів з 1959 - 1961 рр. на різні теми життя в Польщі, з моралізаторськими тенденціями, з чорними наклепами на Організацію Українських Націоналістів, Українську Повстанчу Армію і взагалі всі прагнення українців відбудувати свою, самостійну державу.

Книжці дано назву одного найменше цікавого репортажу — „Дівчата плачуть надармо", мабуть на те, щоб вона мала більший збут.

Репортерські описи поділені на три частини: „Нове покоління — новий клопіт", „Парада осіб" і „Пролегомена до сучасности".

Саме в третій частині, в розділі „Огонь і кров", вилляв автор усю жовч на Союз Визволення України з 1915 року, на Організацію Українських Націоналістів і ту Українську Повстанчу Армію, що боронила українське населення на загарбаних поляками землях від вивозу до Совєтського Союзу і на „одзисканї" землі в глибину Польщі.

Щоб читачі могли бодай частково познайомитися із стилем книжки і з теперішніми проблемами в Польщі, заки зреферуємо те, що стосується до нас, українців, подамо дещо і з інших розділів.

У першім розділі, першої частини, п. з. „Мандруючі кохання" автор описує, як сотні польських студенток і студентів („студентів є 156 тисяч — а з них найменше половина вибирається в дорогу") під час вакацій мандрують групами по різних околицях сучасної Польщі.

„Відрізнити тих „циган сучасної цивілізації, — пише автор, — дуже легко по строях, зухвалому, бутному і простацькому поведенні. Дівчата убрані в кольорові штанята до половини литок. Волосся мають розпущене або зв'язане в „кінський хвіст". У розмові не перебирають словами. Ночують по стодолах разом, де попало..."

Така моральна гнилизна стрічається між молоддю. А як справа із старшим громадянством? Тут автор пише про кризу авторитету, людської взаємної зичливости, вирозуміння, ушанування тощо. Новим загальним гаслом польськости є „зробіць когось на шматен": бруди, інтриґи, заздрість. Нікого язики не ощаджують, нікому не признають хоч дрібку безінтересовности, героїзму, доброти. Взаємно себе обезчещують, обкидають болотом.

Прочитавши багато таких і подібних репортерських описів, ми настроїлись відповідно й до очорнень автора наших, українських справ.

Але, зараз, почекаймо трохи. Щоб легше було читати нісенітниці автора перекажемо ще один розділ про чисто польські справи.

У третій частині книжки, в розділі „Хорунжий Ноц", автор виступає проти партизанів „Леґіону Польскєго" ім. Тадеуша Косцюшкі. Ті польські партизани оперували в „Пущі Налібодзкій" проти гітлерівців, у порозумінні з большевицькими партизанами — бриґадою ім. Сталіна, до якої належали відділи „Большевик", „Суворов", „Рішак" і „Чапаєв". Кіннотою польських партизанів керував колишній вахмайстер 27 полку уланів в Нєсвєжу, Здзіслав Нурксвіч, псевдо „Ноц".

Приязнь з російсько-большевицькими партизанами не тривала аж надто довго. Хорунжий Нурксвіч — „Ноц" роззброїв деякі відділи большевицьких партизанів, а вночі з 17 на 18 листопада 1943 р. оточив, в околиці Дубніки і Собковщизни, групу російсько-большевицьких партизанів, що складалася з жидів, під проводом Зоріна, роззброїв їх, побив і розстріляв. У відплату за те большевицькі партизани роззброїли польський леґіон ім. Тадеуша Косцюшкі, крім кінноти хор. Нурксвіча — „Ноци", що своєчасно подався з загроженого терену.

Вже 8 грудня 1943 року хор. Нурксвич — „Ноц" порозумівся з німецько-гітлерівськими відділами жандармерії і заключив з ними умову для спільного винищування большевицьких партизанів. Відтоді хор. „Ноц", підкріплений німецькою зброєю, почав палити села, де переховувались большевицькі партизани, убивати жидів і прихильне большевикам, хоч „з мусу", населення.

Від німців одержали польські партизани під проводом „Ноци": 10 тисяч штук амуніції, 350 ракет, 500 ручних ґранат, 280 машинових ґранат, 820 стрілен, 4 тяжкі скоростріли, 4 ручні скоростріли, 193 звичайних крісів, електричні лямпки, олію, шкіру тощо, як теж харчі.

Для ліпшого винищування большевицьких партизанів, польські партизани хор. Нурксвіча — „Ноци" одержали від німців, від 1 квітня до 25 травня 1944 р., ще 110 тисяч штук амуніції, 181 рушницю, 522 ручних ґранати, 7 ручних скорострілів, 5 легких скорострілів, 3 тяжкі скоростріли, 148 штук амуніції до бомбометів, 9 роверів, мотоцикл, білизну, ліки та інші речі.

Ось так малася справа співпраці польських „леґіонів" — партизанів з німцями. Автор, Єжи Ловелль, описує це у зв'язку з воєвідським судом у Зєльоней Ґужі, що дня 25 березня 1960 року засудив хор. Нурксвіча — „Ноц" на розстріл. Нурксвіч — „Ноц" оправдував на процесі співпрацю польських леґіонів з німцями тодішньою коньюнктурою. Та на що могли надіятися і яку користь могли мати поляки з тієї співпраці?

У своїм репортерськім описі процесу проти одного з провідників УПА — Івана Шпонтака, псевдо „Залізняк", що відбувся в Перемишлі 1961 р., Єжи Ловелль вже на самім вступі „Огонь і кров" настроює, відповідно до своїх шовіністичних цілей, польського читача ось такими словами: „Документи, мапи, спогади. Волосся їжиться на голові від цього реєстру злочинів. Кров переливається крізь пальці при картkуванні товстих фоліянтів. Огонь шумить і пожирає живі тіла. Це лише малий відтинок пекла — Любачів, Цішанів, Горасць. Серед затишних сіл, скритих у садах, сальви пострілів довго відбиваються луною, а крик катованих б'є у небо. Це королівство смерти розтяглося аж по Волинь, Львів і чеський кордон. Хвилююче море огню і болю".

Оскаржено Івана Шпонтака за напади на польську і російсько-большевицьку армії, за нищення польських урядів публічної безпеки і міліції, за нищення мостів і залізниць, якими вивозили українське населення до Совєтського Союзу або в глибину польських земель, за ліквідування польських переселенчих комісій тощо.

Оскаржено його за те, що він зорганізував курінь під назвою „Бастіон", в числі 400 партизанів. Поділив його на чотири сотні і іменував провідниками першої сотні „Шуму", другої „Балая", третьої „Калиновича" і четвертої „Туча". Понадто зорганізував він ще й окрему, спеціяльну сотню під проводом „Крука". Цей курінь діяв у повітах: Любачів, Ярослав, Радимно і частково в Любельськім Томашові, в другій окрузі УПА.

П'ять років праці Школи Українознавства у Філядельфії

Імпозантний будинок середньої школи ім. Кука (Кук Джуніор Гайскул) в північній частині Філядельфії оживає молодечим гамором теж і по суботах, коли всі інші публічні школи закриті. Це українська молодь лине сюди з усіх кінців міста на лекції українознавства, що від п'яти років ведуться на основі порозуміння із супервінтендантурою публічних шкіл міста в приміщенні міської публічної школи. У просторих кімнатах, під проводом кваліфікованих учителів наша молодь вже п'ять років вчиться української мови, здобуває знання з ділянок історії і географії України, пізнає українську літературу і всю культуру. Школу українознавства у Філядельфії в приміщенні середньої школи ім. Кука веде місцеве товариство Рідна Школа. Товариство було зорганізоване батьками учнів і за п'ять років виявило кропітку, послідовну працю, щоб забезпечити нашій молоді змогу вивчити рідну українську мову і пізнати всю правду про Україну.

Створення Школи Українознавства Рідної Школи викликали самі обставини у Філядельфії. Спершу, в 1949 — 1950 рр., школа була в долині міста, в приміщеннях Горожанського Клюбу. Там спершу замешкали нові поселенці. Але згодом, коли умовини побуту новоприбулих замітно поправились, більшість їх переселились у кращі райони міста. Велика частина вибрала північну частину міста, дільниці Найставн і Логан. І тут створено батьківський комітет під проводом рухливого і ділового інж. Степана Процика. Той комітет, з допомогою нашої центральної допомогової установи Злученого Українського Допомогового Комітету, дістав у міської шкільної влади дозвіл користуватися приміщенням публічної школи для школи українознавства. Це був великий успіх не лише самого товариства Рідна Школа, а й всієї української громади у Філядельфії, бо тим шкільна американська влада визнала потребу навчання української мови. За останніх п'ять років ця школа показує постійний ріст. В останньому році ця наша школа об'єдналася із школою українознавства, що була приміщена від перших початків у Горожанському Клюбі при вулиці Френкліна.

Керівництво школою обняв досвідчений педагог проф. Володимир Лотоцький, в учительському складі є такі відомі педагоги, як проф. Пеленська, пані Бережна, проф. Бережний, проф. Попель, з мо молодших — учителі американських середніх шкіл, панове Ісаїв і Їжак, та й інші педагоги, що своєю посвятою і працею вдержують високий рівень навчання. У школі діє хор, започатковано навчання народних танків. Кожного року відбуваються імпрези, виконувані учнями і підготовлені вчителями, головно Свято-Миколаївська імпреза, весіння товариська зустріч. Шкільний рік закінчується вже постійно імпрезою, під час якої учні показують своє вміння і таланти. Кожного року учні йдуть із колядою.

У попередньому шкільному році школа українознавства започаткувала видання учнівського шкільного журналу. Це, мабуть, перший цього роду журнал. Його зредагувала колеґія, складена виключно із самих учнів, під проводом учня десятої кляси Івана Бережницького. Всі матеріяли — це праці учнів. Журнал виданий гарно у друкарні, з портретом Шевченка на обгортці, бо присвячений роковинам Шевченка.

Школа українознавства Рідної Школи у Філядельфії — це гордість цілої громади. Управа Товариства поповнилась відомими і трудящими громадянами і праця управи дає повну фінансову базу для існування школи. Комітет матерів організував дожи вдлення дітей, даючи змогу дітям з'їсти друге снідання під час великої перерви. У школі вчиться три сотні дітей. Та великий учительський склад і просторе, багате приміщення дозволяє поповнити школу ще сотнею, чи двома сотнями учнів. Тож і Управа товариства Рідна Школа, разом із дирекцією школи, звернулась до молодечих організацій, щоб вони спорямували тих дітей, які ще не охоплені школами українознавства, до нашої школи, що відкрита для кожної української дитини, яка бажає вчитися. Школа діє в системі Шкільної Ради та тісно співпрацює з місцевим Відділом УККА, втішається повною підтримкою всієї громади. Її праця — це виховання нашої молоді в любові й пошані до українського роду, із досконалим знанням української мови та багатої старої культури України.

Т.

В річницю смерти св. п. Івана Багряного

В неділю 6-го грудня старанням громадського комітету увічнення пам'яті І. Багряного влаштовано академію, присвячену річниці смерти св. п. Івана Багряного — українського державно-політичного діяча і письменника.

Академія відбулась в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку.

Зі вступним словом виступив голова згаданого громадського комітету проф. Микола Степаненко, який в коротких рисах оповів присутнім життєвий шлях Івана Павловича Багряного та про його ролю в політичному житті еміграції і з'ясував завдання і призначення Громадського Комітету увічнення пам'яті письменника.

Ходом академії керував проф. Євген Федоренко — голова ЦК ОДУМ-у та секретар Громадського Комітету.

З цікавою доповіддю на тему: „Іван Багряний — український державний і політичний діяч", виступив голова ВО УНРади М. А. Лівицький. Перед слухачами на цій академії вимальовувалася ясна картина І. Багряного, як публіциста, політика і державного діяча. М. А. Лівицький зупинився був і на брошурці Івана Багряного „Чому я не хочу повертатися до до СССР", яка мала величезне значення для підсовєтських емігрантів другої світової війни, а також зупинився на газеті „Ми ще повернемося" — відповідь червоній московській імперії на її заклик повертатися на „родіну".

Доповідь М. А. Лівицького залишила добре зраження в усіх присутніх на академії.

Після доповіді відома українській громаді солістка Ганна Шерей заспівала пісні: „Короткі ночі" слова І. Багряного, муз. Грудина, „Ой кряче, кряче" — народна пісня, муз. Лисенка та „Вечірня пісня" — слова Лесі Українки, муз. Соневицького.

Фортепіяновий акомпаніямент виконувала Оксана Шавес.

По перерві проф. І. Губаржевський прочитав реферат на тему: „Літературна діяльність Івана Багряного". Він вміло й коротко передав присутнім літературний шлях Покійного та з'ясував значення його творчости в українській літературі.

Солістка Олена Зам'ята-Новицька під фортепіяновий акомпаніямент Оксани Шавес виконала пісні: „Ой, одна я одна" — муз. Лисенка, „Садок вишневий коло хати" — муз. Лисенка та „Любіть Україну" — муз. Фоменка а маестро Йосип Гірняк прочитав художньо кілька уривків з творів Івана Багряного.

Академія пройшла на високому рівні і залишила в присутніх гарне враження.

Петро Полікарпенко

Вечір пам'яті Ст. Бандери у Лос Анджелесі

25 жовтня 1964 р. тут заходом місцевої Делегатури ООЧСУ, відбулись в приміщенні Українського Культурного Осередку Сходини з нагоди п'ятої річниці смерти Голови Проводу Організації Українських Націоналістів сл. п. С. Бандери. Голова місцевого ООЧСУ Б. Гірка відкрив сходини, вітаючи присутніх гостей. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять Героя-Революціонера. Опісля д-р Олег Снилик виголосив промову, в якій дав характеристику історичних етапів розвитку українського революційного підпілля, творчости та керівництва Покійного Провідника. Він закінчив зверненням до присутніх „щоб не вкриватись жалобою, але єднати сили та кріпитись ідеями, що їх передав нам С. Бандера, заціплювати ці ідеї у наших дітей та передавати їх дальшим поколінням, щоб лави борців в Україні і на чужині росли, міцніли і були готові... щоб Україна порвала кайдани кормиги і волею ожив Український народ..."

Повний поваги настрій сходин доповнили дві поеми п. Івана Овечка, спеціяльно присвячені Героям та пам'яті Степана Бандери, які шановний автор особисто продеклямував. Програму закінчено відспіванням національного гимну..

За душу сл. п. Степана Бандери відправлено того ж дня у місцевих українських церквах молебні та панахиди.

І. С.

В Ню Бритен відзначено 5-річчя з дня смерти Ст. Бандери

Українська громада в Ню Бритен, Конн., заходами Організації Управи Спілки Української Молоді імени Броди відзначено 5-ту річницю смерти сл. п. Степана Бандери, замордованого на наказ червоної Москви, аґентом Б. Сташинським 15-го жовтня 1959 р. в Мюнхені, Німеччина. В неділю 25-го жовтня відправлено панахиду за провідника в місцевій українській католицькій церкві св. Йосафата, яку відслужив Всч. о. Скульський, і в якій взяло участь велике число парохіян. Після панахиди Всч. о. Скульський виголосив проповідь про сл. п. Степана Бандеру, яка зворушила кожного до плачу. Він підкреслив, що московський ворог України стріляв в дух, але влучив лише в тіло.

Місцевий осередок Спілки Української Молоді з двох парафій, української православної і української католицької, взяв організовану участь в панахиді в однострoях і зі своїм прапором.

Після панахиди в церковній галі відбулися жалібні сходини, з програмою, присвяченою тій сумній річниці. Сходини відкрив голова СУМА. Іван Гудима попросив присутніх парафіян і СУМА стати з місць і двохвилинною мовчанкою вшанувати Ст. Бандери. А основний реферат про сл. п. Степана Бандеру, його життя і революційну діяльність, відчитав Осип Сич член СУМА.

Закінчено Свято кличем — Честь України готов боронити!

А. Ципцар

Українська хроніка

● Філія ОДУМ у Шикаґо влаштовує авторський вечір-концерт Анатолія Юриняка, що відбудеться 27 січня о 4-й год. в Домі ОДУМ при 2516 Захід Дивіжен вулиці. Виступлять: А. Юриняк, Рома Турянська, Віра Денисенко, Ліля Ціпинська, Любомир Мацюк з піснями, Григорій Китастий — спів і бандура, та інші. Акомпаніює проф. Василь Шуть.

● Совєтська преса твердить, що існує „постійний контакт" з вистріленою тиждень тому ракеою „Зонд 2", яка нібито летить в сторону Марса. Американська ракета „Марінер 4" і совєтський „Зонд 2" мають опинатись недалеко Марса літом ц. р. перелетівши 350 мільйонів миль.

Короткі вісті

● У Лондоні продано дві дерев'яні різьби скульптора Генрі Мура за 14.560 дол. Ці різьблені фігури стояли, як звичайні прикраси в саду біля одного дому і ніхто не здогадувався їхнього авторства ані дійсної вартости. Випадково перенесено їх на посілість, що її закупив 87-літній скрипаль Лайонел Тертіс — і це він здогадався, що — може — вони є скульптурами Генрі Мура. Сам скульптор ще живе і, запрошений туди, пізнав свої твори, що про них забув: він створив їх 40 років тому.

● Пані Меделин із Балтимору, Мериленд, та її мати Ледді Мейс внесли були скаргу до Окружного Суду проти того, що всякі пожертви на церкви та всі церковні мастки є звільнені від оподаткування. Але суд відкинув цю скаргу. Ці обидві жінки є відомі атеїстки, і це вони внесли скаргу до Найвищого Суду проти того, що в школі відбувалася публічна молитва в клясі на початку щоденного навчання.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. д-ра мед. ОСИПА СИВЕНЬКОГО

складають 25 долярів на Наукове Т-во ім. Т. Шевченка в Сарселі:

д-р Віктор, Марія, Ірина й Орест САЙКЕВИЧ, Матесон, Ілл.

✝

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що 19-го грудня 1964 р. в Белвю,Ваш., відійшов у Вічність на 78-му році життя, після довгої недуги наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

св. п.

НИКИФОР ГОРБАЧ

б. підполковник Дієвої Армії УНР, старшина охорони Головного Отамана, нагороджений Хрестом Симона Петлюри та Воєнним Хрестом.

Похорон в середу, 23-го грудня 1964 р. о 10-ій год. ранку на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Безмірним горем прибиті:

ЛЮБА — дружина

ЄВГЕН — син з дружиною і дітьми

ЮРІЙ — брат з дружиною

✝

Ділимося сумною вісткою з Друзями і Знайомими, що 10-го грудня 1964 р. в Торонто, Канада несподівано помер

бл. п. Володимир Дейчаківський

кол. політичний в'язень німецьких концентраційних таборів, провідний член ОУН і визначний суспільно-політичний діяч.

Похорон Покійного відбувся в понеділок, 14-го грудня 1964 р. в Торонто, Канада.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній Родині передаємо найщиріші співчуття.

ДРУЗІ в ЗДА
кол. політичні в'язні

✝

Вадим Павловський з родиною та Галина Кричевська-Лінде з родиною повідомляють Друзів і Знайомих, що Люба і Незабутня МАТІР, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

ЄВГЕНІЯ КРИЧЕВСЬКА

відійшла у Вічність 17-го грудня ц. р. в м. Каракасі, Венесуеля.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

„Посвячення у колгоспники."

„Радянська Україна" з 9 грудня вихваляє журнал „Соціялістичну Культуру" за те, що він пропагує „нові совєтські обряди". Із статті довідуємось, що „з колгоспу села Оріховець на Київщині журнал подає церемонію посвячень у колгоспники. В артільних селах зібрались представники різних поколінь під священним хліборобським прапором, щоб звернутись один до одного із словами відданости, любови, готовности служити батьківщині чесною, гарячою працею"...

Київська крамниця
„Художня самодіяльність"

... За рік як не було взуття до українського народного одягу, так і досі немає, і нині вважаються за дефіцитні фортепіяна, концертні гітари, контрабаси, саксофони. Із замовлених на цей рік 300 бандур одержано лише 50, замість 30 віолончелей — 6. Флейт і волторн просили по 50, а одержали по 10... Єдине просвітлення намітилось у забезпеченні комплектами українського народного одягу. Київська фабрика театрального реквізиту нарешті знайшла спільну мову з працівниками крамниці і почала виконувати зобов'язання". („Радянська Культура" з 10 грудня)

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціни оголошень:

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

При надсиланні оголошень просимо зазначувати — помістити на свята за новим чи старим стилем.

Реченець зголошень до святочного числа:

За новим стилем є .... 19-го грудня 1964
За старим стилем до .... 1-го січня 1965

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошення надсилати до:
"SVOBODA" — 83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

З діяльности Братства 1-ої УД УНА в Боффало

Загальні Збори Братства кол. Вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії, Станиця у Боффало, Ню Йорк, відбулися 8-го листопада в залі У. К. Церкви св. Николая.

Новообрану Управу Станиці очолив Петро Поліщук, Контрольну Комісію — д-р Роман Топольницький. Збори порушили ряд біжучих справ та створили Діловий Комітет для підготови свята 50-літнього Ювілею УСС і 20-ліття бою під Бродами. Головою Комітету став Степан Слабик.

Святкування відбулося 6-го грудня ц. р. в залі Українського Дому „Дніпро", з участю чоловічого хору „Бурлаки" і артистки театру „Веселий Львів" п-і Ірени Лаврівської. Головну промову виголосив генерал Петро Самутин. У приміщенні дому „Дніпро" маляр Микола Бідняк з Торонта виставив свої праці. Виставка відбулася під патронатом Станиці Б-ва кол. Вояків 1. УД УНА в Боффало.

Атанас Кобрин

Ліберальні демократи в Конґресі проти впливів консервативних колеґ в Палаті Репрезентантів

Вашингтон. — Ліберальні демократи в Палаті Репрезентантів стараються про те, щоб прийти до порозуміння в справі змін реґуляміну в Палаті, щоб змінити значення консервативної групи своєї партії, яка досі мала великий вплив на рішення Палати, блькуючи деякі законопроєкти, які підтримував демократичний уряд та ліберальні демократичні конґресмени. Перший крок в цьому напрямі зробила вже так звана Студійна група в Палаті, яка у 88-му Конґресі мала 125 конґресменів, а в цьому 89-му Конґресі матиме коло 175 членів. Ця група в минулий четвер 3-го грудня відбула свої наради, на яких плянували стратегію змагань за те, щоб зменшити впливи консервативних демократів, головним чином із південних стейтів. Ця Студійна група демократичних конґресменів під час двогодинної наради прийняла одноголосно плян реформ реґуляміну, який має бути затверджений на партійних нарадах в навечеря праць Конґресу — 2-го січня 1965. До того часу відбуватимуться дискусії на тему реформи процедури в Палаті Репрезентантів. Згідно з рішенням на зборах Студійної групи мали б викинути з партійних лав тих демократичних конґресменів і сенаторів, які голосували у виборах 3-го листопада на республіканських кандидатів — сенатора Голдвотера і конґресмена Міллера. Такими некарними конґресменами були Джан Белл Вілліям із Міссісіпі та Алберт В. Вотсон із Південної Каролайни. Вони мають втратити право бути членами палатних комісій. Демократи ліберали пропонують такі реґулямінові зміни, які внеможливлювали б консервативним демократам головам або членам комісій, не випускати законопроєктів під наради повної Палати.

Форд передбачає в 1965-му році продаж 10,000,000 авт

Дірборн, Мишиґен. — Голова Фордової Моторової Компанії, що є другою щодо величини в цій країні, — Генрі Форд другий передбачає на пресовій конференції, що в найближчому році в ЗДА продадуть 10 мільйонів особових і вантажних авт. Одночасно він обіцяв, що в 1965 році збільшить свої інвестиції з $ 465,000,000 до $ 700,000,000. З того коло $ 400,000,000 мають бути зужиті в цій країні на $300,000,000 у фабриках різних країн світу. Передбачення Генрі Форда 2 є найбільш оптимістичні, бо голова Дженерал Моторс Корпорейшен Фрадерік Дж. Доннер гадає, що в 1965-му році можна буде продати стільки саме авт, що й цього року, а голова Корпорації Крайслера Линн А. Товнсенд передбачав, що в найближчому році можна буде продати коло 9,500,000 особових і вантажних авт. Розуміється, що всі ці передбачення зроблені на тій основі, що не буде жадного страйку в автомобільній промисловості, ані в споріднених промисловостях, від яких залежить автомобільна продукція. Цього місяця плянують випродукувати 863,000 авт.

В Об'єднаних Націях знову виринула справа Кіпру

Об'єднані Нації. — Турецький амбасадор в Об'єднаних Націях Орфан Ералп звернувся в минулому тижні до генерального секретаря У Танта з листом, в якому закинув кіпрсько-грецькому урядові дальше порушення ґарантованої міжнародним договором кіпрської конституції через покликання до життя окремих судів, що поменшило значення турків у кіпрському судівництві. У відповідь, кіпрсько-грецький представник в ОН Зенон Россідес закинув Туреччині, що вона „не може переболіти, що від двох місяців панує на Кіпрі повний спокій." Кіпрсько-грецький уряд твердить, що у згаданих нових судах „згідливо" працюють однаково греки, як турки. Знову ж Діміітрі Бітсіос з Греції заперечив турецькому закидові, наче б Греція діяла у користь приєднання Кіпру до Греції з загиренням державної суверенности Кіпру. Західні кореспонденти на Кіпрі твердять, що кіпрські Греки поставили на ноги, завдяки таємним транспортам зброї з Об'єднаної Арабської Республіки і Греції, таку власну збройну силі, що вони можуть унешкідливити спротив кіпрських греків проти опанування греками всіх ділянок життя на Кіпрі. Тому кіпрсько-грецький президент Макаріос насправді погодився на продовження терміну перебування на Кіпрі війська Об'єднаних Націй, але застерігся, що це будуть останні три місяці, після яких Кіпр на довше перебування війська ОН не погодиться.

Москва закрила конґолійську амбасаду

Москва. — Совєтський уряд повідомив конґолійського шарж д'аффер в Москві, з уваги на його „ворожу активність у відношенні до Совєтського Союзу і совєтських громадян" — конґолійська амбасада має буди закрита. Конґолійський шарж д'аффер Нґамбані був одиноким конґолійським дипломатом, який ще залишився в Москві. Також совєтська амбасада в Леопольдвіллі порожня, бо ще за прем'єра Сиріля Адулі видалено відтіль коло сотні совєтських „дипломатів". Совєти все ж заявили, що вони не зривають з Конґо дипломатичних взаємин. Покищо вони почали активно помагати доставами зброї, грішми і всяким виряддом конґолійським комунізуючим повстанцям. Москва повела теж енергійну пропаґандивну й дипломатичну акцію проти всіх тих африканських держав, які виявляють свою прихильність Заходові та не солідаризуються з антизахідньою демагогією. Таким чином „Правда" накинулась грубою лайкою проти міністра закордонних справ Ніґерії, Вачуку, який відважився виступити на Раді Безпеки Об'єднаних Націй з обороною конґолійського прем'єра Мойсе Чомбе й американсько-бельгійської парашутної операції в Конґо. Совєти припинили теж дальшу допомогу лідерові анґольських політичних емігрантів Голденові Роберто й заповіли, що надалі підтримуватимуть одного з його суперників, який пропонує безкомпромісову збройну боротьбу проти Португалії.

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

Доповідь проф. С. Крашенінникова: „Підсумки подорожі до Риму на перший міжнародній конґрес паразитології"

21 листопада 1964 року відбулось засідання Природознавчої секції УВАН у ЗДА, на якому дійсний член Академії, професор Сергій Михайлович Крашенінніков зробив доповідь про перший конґрес паразитології, що відбувся в Римі з 21 по 26 вересня 1964 року.

Доповідач сказав, що конґрес був організований Італійським товариством паразитології під патронатом президента Італії. Конґрес відкрив італійський учений Е. Біокка. Доповідь: „Вироблення світової програми для винищення найбільш патогенних гельмінтів людини та деяких важливих тварин, як безпосередня ціль гельмінтології та людського суспільства" виголосив не її автор, академік К. Скрябін (Москва), а К. Гижнков (Ленінград). Доповідь була російською мовою.

Дальша праця конґресу відбувалась в таких секціях: загальна паразитологія, паразитичні найпростіші (протозоа), паразити диких тварин, гельмінтози людини та свійських тварин, членоногі та м'якуни, які мають значення у паразитології.

В конґресі взяло участь понад тисячу осіб, з них зі ЗДА було 121, з англії — 45, з СовєтськогоСоюзу — 26.

Під час сесії конґресу демонстровано наукові кінофільми і влаштовано виставку наукової літератури з паразитології та оптичного приладдя.

Конґрес відбувся з піднесенням, бо учасники були об'єднані спільною ідеєю і прагненням — цілковито звільнити людство від усіх паразитів. Після доповіді проф. С. Крашенінніков продемонстрував на екрані діяпозитиви, привезені з Риму.

Н. Н.

До посмертної згадки про сл. п. о. прот. Н. Василіва див. в числі з 1 грудня, треба додати, після „сестри дружини покійного Марії Вавилівни" — „Січинської з дружиною Аполлоном Андрієвичем із Денверу, Колорадо, та паніматки Галини Василівни" Варварової.

Збори Відділів Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 27-го ГРУДНЯ 1964 р.

ШИКАГО, Ілл. Загальні річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 176 Відд. в 6-ій год. веч. в Домі СУМА-ООЧСУ, 964 Схід 93-тя вул. Присутність всіх членів і членкинь є обов'язкова. Коли на означений час не прибуде означена статутом кількість членів, збори відбудуться при будьякій кількості членів на годину пізніше. — Г. Чомко, предс., І. Воробель, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Місячні і річні збори Б-ва св. о. Миколая — 127 Відд. в год. 11:30 рано в церковній залі при Філмор і Онейда вул. На порядку дня: вибір нової управи на 1965 р. Побір членських вкладок кожної неділі у вище згаданому часі і приміщенні. — І. Вула, предс., М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, касир.

Посмертні згадки

СТЕПАН ЮРКІВ, член Б-ва св. о. Миколая — 5-ий Відд. УНС в Асторії, Н. Й., помер 6 грудня 1964 р. проживши 69 років. Покійний нар. в с. Сихові, пов. Стрий, Зах. Україна. Полишив в глибокому смутку дружину Євгенію, сина і невістку Юрія і Анну, дочку з зятем Лідію і Михайла, 4 внуків. Похорон відбувся до церкви Чесного Хреста, а відтак на цвинтар при участі родини і членів Б-ва.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

АНАСТАСІЯ ЧАПЛІНСЬКА, піонерка і довголітня членка Т-ва ім. Т. Шевченка — 84 Відд. УНС в Савтпорт, Конн., померла 2-го вересня 1964 р. на 74-му році життя. Нар. 1 січня 1891 р. в с. Дубно, пов. Ланцут, Зах. Україна. До ЗДА прибула 50 літ тому разом з своїм покійним чоловіком Іваном. Завжди цікавилася громадським життям і брала в ньому активну участь. До УНС вступила 1923 р. Залишила в смутку синів Михайла й Андрія та зам. дочок Марію й Анну. Похорон відбувся з місцевої укр. церкви на тамошній цвинтар при участі родини, численних приятелів і союзовців.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа Відділу

ІВАН ГІРНЯК, довголітній член Т-ва Клюб Поступовий — 70 Відд. УНС в Джерзі Сіті, помер 8 листопада 1964 р. на 74-му році життя в Ню Йорку, Н. Й. Покійний нар. в с. Григорів, пов. Рогатин, Зах. Україна. Родини Покійний вже не мав ніякої. Похорон відбувся 12 листопада ц. р. з пох. зав. П. Яреми в Ню Йорку на цвинтар Mt. Olivet, New York, N. Y.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Костик, секр.

ІВАН ЛАВРІВСЬКИЙ, довголітній член Т-ва ім. Т. Шевченка — 100 Відд. УНС в Ґері, Інд., помер 3 грудня 1964 р. на 72 р. життя. Покійний нар. в с. Довжиці, пов. Лісько, Зах. Україна. Залишив у великому смутку 3 дочки Марію, Олену і Олесю, 7 внуків і 3 правнуків. Всі є членами УНСоюзу. Похорон відбувся 7-го грудня ц. р. з кат. церкви св. Михайла на цвинтар Кальварія при участі родини, членів Відділу, приятелів і знайомих.
Вічна Йому Пам'ять!
А. Цебак, секр.

МИХАЙЛО ЛЕВ, довголітній член Б-ва св. Василія Великого — 364 Відд. УНС в Клівленді, Огайо, помер 16 жовтня 1964 р. Нар. в м. Мости Великі, пов. Жовква, Зах. Україна. Покійний був активним в Відділі та в церковному життю. Полишив у смутку дружину Марію, 2 зам. доньки Марію і Стеллю, сина Івана, сестру Параскевію і 8 внуків. Похорон відбувся 19 жовтня ц. р. з укр. кат. церкви Преч. Діви Марії при участі родини, приятелів і членів Б-ва. Тлінні Останки поховано на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Парма, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
Вол. Владика, секр.

Розшуки

УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНО-ХАРИТАТИВНА СЛУЖБА

6. Український Червоний Хрест пошукує:

Данилюка Стефана, сина Дмитра із села Княже.
Фаліка Стефана, правдоподібно перебуває у Венесуелі.
Кульчицького Володимира, сина Юліяна і Домініки з Кульчиць.
Михайла Скремету, сина Стефана і Юлії з Лепів ур. 29, 10. 1923.
Яковину Марію, дочку Семена і Анастазії, нар. в селі Обша.
Гебету Йосифа, сина Івана і Пазі Гебет, родом з Устриків Долішніх.
Юсина Федоту, нар. у селі Кіщицях, Маньківського повіту, **Стефанію Бень**.
Нищета Марко, пошукує односільчан з села Груші, Сумської області.

Хто знав би вижче пошукувані особи, просимо подати на адресу: Ukrainischer Medizinischer u. Caritativer Dienst e. V. 8 Muenchen 2, Dachauerstr. 9/II, Deutschland.

ТАРЗАН, ч. 5358. Шукають раси надлюдей!

— Яку можливу причину можете ви мати, щоб пхатися до небезпечної і непослідженої території? — допитувався Тарзан.

Очі доктора Бейтса спалахнули. — Це гаряче зацікавлення студіями антропології...

— Так, погоджувався Боб Кук, — Ми хочемо перевірити поголоски про існування губільчої раси надлюдей!